

nost žalovaného jako soudního znalce od provozování jeho závodu jako podniku soukromého, třebaže obě činnosti byly vykonávány jednou a toutéž osobou. Proto také pokud žalovaný zjednal žalobce výhradně jako pomocníka k vypracování nálezu, součástí to znaleckého posudku, byl žalobce sice podřízen jeho příkazům při konání této odborné práce, nebyl však při tom vůbec zaměstnán v podniku žalovaného a nekonal v něm ani služby kupecké, ani vyšší služby nekupecké. Nevztahovalo se proto na žalobce ustanovení § 1, prvního odstavce zákona č. 20/19 ř. z., ani ustanovení § 7 téhož zákona, a nemohl žalobce ani sjednávat nějaké obchody na svůj účet s cizími závody v obchodním odvětví žalovaného, což jest dalším předpokladem pro uplatnění zaměstnavatelského práva na započtení zisku zaměstnancem z nedovolené činnosti dosaženého. Žalovaný neměl právního nároku na započtení částek jako vedlejší výdělek žalobcův na žalobní pohledávku.

Čís. 15437.

K § 34 čís. 4 zák. čís. 154/34 Sb. z. a n.

Zda zaměstnanec opominul konati po značnou dobu službu, jest posouditi podle okolností případu.

Výklad pojmu »trvale« ve větě: »zpečuje-li se trvale konati práce«.

(Rozh. ze dne 24. září 1936, Rv I 1390/36.)

Žalobkyně byla zaměstnána u žalovaného jako kontoristka. O vánočních 1934 byla jí poskytnuta dovolená v trvání deseti dnů, která se skončila dne 2. ledna 1935 ráno, takže se měla téhož dne ráno hlásiti do služby, což neučinila, nýbrž nastoupila službu 3. ledna 1935 ráno, a byla proto žalovaným bez výpovědi propuštěna. Tvrdíc, že k okamžitému propuštění neměl žalovaný zákonného důvodu, poněvadž k jejímu obmeškání s nastoupením služby došlo pro nedostatek vlakového spojení, domáhá se žalobkyně na žalovaném náhrady škody ve výši mzdy, jež by jí příslušela po dobu tříměsíční výpovědní lhůty. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal žalobní nárok důvodem po právu.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 34 čís. 4 zákona ze dne 11. července 1934 č. 154 Sb. z. a n. jest důležitým důvodem, pro který jest zaměstnavatel oprávněn předčasně propustiti zaměstnance, nekoná-li bez řádně odůvodněné překážky práce po dobu podle okolností značnou. V souzené věci jde o překročení dovolené o jediný den, k čemuž žalobkyně neměla ovšem důležitý důvod, ježto mohla a měla se tak zařídit, aby včas nastoupila službu. Leč další podmínkou tohoto propouštěcího důvodu je, že za-

městnanec nekoná práce po dobu podle okolností značnou. Okolnost, zda opominul po značnou dobu konati službu, jest posuzovati podle okolností případu (Sb. n. s. 1163), doba překážky může býti podle okolností značná, třebaž je poměrně krátká, tak na př. za čilé obchodní sezony, ledaže by zaměstnanec byl přece jen poměrně postradatelný a mohl snadno býti nahrazen jiným. Žalobkyně byla zaměstnána na velkostatku žalovaného a jest obecně známo, že sezona na velkostatech jest v létě, kdežto v souzené věci šlo o opoždění dne 2. ledna 1935. Žalobkyně byla po dobu dovolené zastoupena jinými zaměstnanci, zejména správcem a nebylo žalovaným tvrzeno, ani prokázáno, že by tento tak nemohl učiniti též dne 2. ledna bez újmy pro žalovaného, že zejména jeho přítomnost mimo kancelář byla toho dne zvláště nutná, že bylo tím něco promeškáno a nastaly nebo aspoň mohly nastati pro podnik závažné nesnáze. Žalovaná přijedši z dovolené teprve dne 3. ledna 1935 jednala proti výslovnému příkazu žalovaného, který jí nepovolil požadovanou dovolenou až do 2. ledna 1935 včetně, nařídív že má nastoupiti dne 2. ledna 1935 ráno, a celou službu podle toho zařídil. Neposlušnost jest propouštěcím důvodem podle § 34 čís. 4 zákona o soukromých zaměstnancích tehdy, zpěčuje-li se zaměstnanec trvale konati práce nebo podrobiti se zaměstnavatelovým rozkazům odůvodněným předmětem pracovního výkonu. Výrazem »trvale« nerozumí se jen časové trvání, nýbrž jde tu též o povahu odporu, t. j. ze zaměstnancova chování musí býti možno souditi, že není ochoten konati práce smlouvené nebo odpovídající zákonu. Stačí po případě i jediný případ, avšak musí to býti případ závažný, je-li z okolností trvalost zjevná (srv. Sb. n. s. 12921). Tomu však tak v souzené věci nebylo, neboť žalobkyně skutečně již 31. prosince 1934 odjela z domova, dne 1. ledna 1935 ráno byla v Brně a telegrafovala žalovanému, že přijede dne 2. ledna 1935 večer a že její opoždění nebylo svévolné, jsouc omluvitelné zvláštními okolnostmi případu. Překročil-li však zaměstnanec ojedinele příkaz, nemaje v úmyslu poškoditi zaměstnavatele, nelze z toho ani usuzovati, že se stal nehodným zaměstnavatelovy důvěry (srov. Sb. n. s. č. 447). Odvolacímu soudu nelze tudíž vytýkati, že věc posoudil nesprávně.

Čís. 15438.

Stavební družstvo jest oprávněno dáti výpověď z bytu členu družstva, jenž byl podle stanov povinen bytu »trvale osobně užívatí«, jestliže tak nemůže činiti, poněvadž byl přeložen jako státní úředník na jiné místo, třebaž v bytě tom nadále bydlela jeho rodina.

(Rozh. ze dne 25. září 1936, Rv I 1651/36.)

Žalující družstvo odvolávajíc se na své stanovy, podle nichž nájemník musí pronajatého bytu osobně trvale užívatí, vypovědělo žalovaného z bytu, poněvadž byv přeložen na jiné služební místo těmto pod-